

ÖZET: 65 yaşını doldurmuş olanların yaygın eğitim kurumlarında kadrosuz usta öğretici olarak görevlendirilmesinin mümkün olup olmadığı hk.(7/10/2016-5984)

65 yaşını doldurmuş olanların yaygın eğitim kurumlarında kadrosuz usta öğretici olarak görevlendirilmesinin mümkün olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesinde; *"Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur."* hükmü bulunmaktadır. Buna göre eğitim ve öğretim kurumları, okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda yeterli sayıda öğretmen bulunmaması halinde, açıktan atanana ücretli ek ders görevi verilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, 14/06/1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 47 nci maddesinde; *"Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ve hizmetiçi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir. Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir."* hükmü yer almaktadır.

21/05/1977 tarihli ve 15953 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi İle Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmeliğin 3 ve 4 üncü maddelerinde usta öğreticilerde aranacak şartlar düzenlenmiş, ancak burada herhangi bir üst yaş sınırına yer verilmemiştir.

Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinde; *"Uzman ve Usta Öğreticiler aşağıdaki şekillerde görevlendirilirler."*

1 - *Geçici personel olarak: Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler ile yapılacak sözleşme esasları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15/05/1975 gün ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 4 üncü maddesine göre Bakanlıkça hazırlanır.*

2 - *Ek ders görevi verilmesi yoluyla: 4 üncü maddede belirtilen esaslara göre ek ders görevi verilmesi yoluyla görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilir."* düzenlemesi, 6 nci maddesinde; *"Geçici personel olan görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilerle yapılacak sözleşmenin süresi, bir mali yıl içinde kalmak şartıyla, en fazla 12 ay kadardır."* düzenlemesi, 7 nci maddesinde; *"Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilerin çalıştırılmalarına, Milli Eğitim Bakanlığının teklifi üzerine Maliye Bakanlığı ve Devlet Personel Dairesi görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilir. Sözleşme Milli Eğitim Bakanlığınca imzalanır."* düzenlemesi, 12 nci maddesinde; *"Yüksek öğretim kurumlarının okul öncesi eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olanlar, okul öncesi eğitim kurumlarında kadrosuz usta öğretici olarak görevlendirilebilir. Diğer örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapacak usta öğreticiler ise; beceri öğretimi ve uygulamalarında, iş ve teknik eğitim, seçmeli dersler ve branşlarındaki atölye ve meslek derslerinin okutulmasında görevlendirilirler. Usta öğreticilerin görev, yetki ve sorumlulukları, okulun imkan ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak ilgili mevzuat doğrultusunda kurum müdürü tarafından tespit edilir ve kendilerine yazılı olarak bildirilir."* düzenlemesi yapılmıştır.

Diğer taraftan, 31/05/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında; "*Birinci fıkranın (a) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler; ...*

f) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar, kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) bendi kapsamında çalıştırılanlar,

... hakkında da uygulanır." hükmüne, 80 inci maddesinin birinci fıkrasında; "*4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.*

... j) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanların prim ödeme gün sayısı 30 günü aşmamak kaydıyla, bir takvim ayı içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu bulunur. Bu şekilde yapılacak hesaplamalarda tam sayıdan sonraki kısımlar dikkate alınmaz." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, eğitim kurumlarından ve özellikle yükseköğretim kurumlarından mezun olan genç ve nitelikli kişilerin sayısının artmasına rağmen, kamu kurum ve kuruluşlarının personel alımlarının oldukça kısıtlı olması ve işsizlik sorununun en düşük seviyede tutulmasına çabaladığı bir dönemde, tercihini emeklilik yönünden yapmış ve emeklilik haklarını elde etmiş kişilerin tekrar kamuda istihdamının önlenmesi amacıyla 21/04/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanun yürürlüğe konmuştur.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; usta öğretmenler hakkında gerek personel mevzuatında üst yaş öngörülmemesi, gerekse emeklilik mevzuatı açısından 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında değerlendirilmekte oldukları göz önüne alındığında, 65 yaşını doldurmuş olanların yaygın eğitim kurumlarında kadrosuz usta öğretici olarak görevlendirilmesinin mümkün bulunduğu değerlendirilmekte birlikte, söz konusu görevlendirme yapılırken 5335 sayılı Kanunun gerekçesinin de göz önünde bulundurulmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.